

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ШАНДОР ПЕТЬОФИ“

гр. Хасково 6303, ж.к. „Орфей“, тел.: 038/643100, e-mail: shandor.haskovo@gmail.com

ПРОГРАМА
ЗА
ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА
УЧИЛИЩЕ
УЧЕБНА 2023-2024 ГОДИНА

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е утвърдена със Заповед № РД13-592/ 14.09.2023 г. на Директора на училището.

I. Въведение

Правото на образование е провъзгласено за едно от фундаменталните човешки права.

Сред най-значимите провеждани държавни политики в Република България са повишаване качеството на образованието и предотвратяване на ранното отпадане на учениците от училище.

Преждевременното напускане на училище е сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на младите хора в България.

Настоящата програма конкретизира заложените политики, мерки и дейности в Стратегията за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система в област Хасково съобразно спецификата и конкретните условия в ОУ „ Шандор Петъфи“ - град Хасково.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100/08.06.2018 г., изм. и доп. ПМС 259/14.10.2019 г. (обн., ДВ, бр. 82 от 18.10.2019 г.), както и в други национални, областни, общински и училищни политики с такава насоченост.

II. Идентификация на проблема:

I. Анализ на състоянието

Отпадането от училище и преждевременното напускане на образователната система е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика.

През учебната 2022-2023 година в ОУ „ Шандор Петъфи“ град Хасково, са се обучавали 310 ученици, разпределени в 17 паралелки. Ранно напуснали ученици, в смисъла на риска, няма. За периода на учебната 2022-2023 година са допуснали отсъствия, както следва: 32302,5, от които 32144 по уважителни причини и 158,5 по неуважителни причини. Сформирани са осем групи за целодневно обучение. Обучават се 21 ученици със специални образователни потребности. Училищната общност е много добре функционираща. Квалификацията на учителите е изведена като водещ училищен приоритет, прилагат се форми

При ежеседмичните проверки на документите за извиняване на отсъствията, както и в резултат на множество разговори с ученици с отсъствия се констатира, че:

- Извинените отсъствия са направени по следните причини:
 - здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
 - семейни, удостоверени със заявление от родител - настойник;
 - за участие в извънкласни и извънучилищни дейности съгласно Годишния план на училището и получени покани за включване в такива мероприятия.
- Най-много отсъствия имат учениците от VII клас – 5527 отсъствия по уважителни причини и 61 отсъствия по неуважителни причини. Основните причини за натрупване на последните са:

- нежелание на ученика да учи - по-голямата част от отсъстващите ученици нямат трудности в усвояването на учебния материал, а по-скоро са с ниска мотивация и са под влияние на външни фактори;

- липса на родителски контрол - родителите в повечето случаи работят в чужбина и не са заинтересовани от обучението и резултатите от него. Част от учениците се отглеждат от баби и дядовци;

- неефективни санкции на ученици - поради „криворазбрана“ загриженост безпроблемно се осигуряват медицински документи за извиняване на отсъствия и то със съдействието на родители и/или медицински работници, което обезсмисля полагащите от училището усилия за намаляване на отсъствията.

2. Предприети мерки от училището по превенция и ограничаване на отпадането:
В ОУ „ Шандор Петъофи“ се изпълнява Програма за превенция на ранното напускане и се предприемат мерки за задържане в училище на ученици, които поради липса на интерес или ниска мотивация не посещават редовно учебните занятия, имат пропуски в знанията си, допускат неизвинени отсъствия или търсят начини за неправомерно извиняване на отсъствията си. При тези ученици се наблюдават негативни прояви по отношение на дисциплината и междуличностното общуване в училище. Обект на специално внимание са учениците, при които се наблюдава липса на родителски контрол, немотивирани са и са с нисък социален и образователен статус.

През учебната 2022-2023 година има един ученик от седми клас с над 5 отсъствия по неуважителни причини и наложена санкция „ Забележка“.

В изпълнение на училищната програма от страна на училището са предприети мерки, както следва:

- Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:

- отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване на учениците;

- наложени санкции от Педагогическият съвет за неизвинени отсъствия на един ученик;

- контрол на редовността на воденето и отчитането на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация.

- Възпитателни мерки за превенция на отпадането:

Работа с учениците:

- изготвяне на индивидуална оценка на учениците в риск от отпадане и своевременно вписване в училищния регистър на застрашените от отпадане ученици;

- предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на ученици в риск на ниво училище;

- включване в дейности на училищния ученически съвет и създаване на подкрепяща среда – организиране на ученически пространства, забавни музикални междучасия, гледане и обсъждане на филми с учебно-възпитателна цел, провеждане на занятия по подхода „ връстници обучават връстници “ и други;

- класни дейности и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск съгласно плановете на класните ръководители;

- индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия – консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви;

- включване на учениците в риск от отпадане в извънкласни и извънучилищни дейности – участие в училищни празници, организиране на спортни празници и състезания;

- установяване на диалог училище – институции, имащи отношение към проблема и

провеждане на съвместни инициативи с МКБППМН, инспектори от ДПС-МВР.

Работа с родителите:

- запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи (ПДУ, мерки и други), засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното напускане на училище;
- прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището;
- индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.

Работа с педагогически специалисти и непедагогически персонал

- изготвени училищни документи, насочени към подобряване на организационно-административната култура на длъжностните лица /Инструкция за организиране дейността на класните ръководители в часовете за консултиране на родители и ученици и водене на училищната документация, Инструкция за водене на дневник на паралелка I – VII клас, образци на писма до родители и институции, система за формално общуване с родители, Механизъм за контрол на редовното и точното отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация и други/;
- повишаване на квалификация и методическа подкрепа.

В резултат на изпълнението на програмата през учебната 2022-2023 година може да се направи следния извод:

Прилаганите мерки са оказали очакваното възпитателно въздействие. Повишила се е организационно-административната култура на учителите и класните ръководители по отношение на регистрирането и отчитането на отсъствията на учениците.

III. Принципи на програмата за превенция на отпадането на ученици:

Програмата за превенция на отпадането на деца се базира на основни принципи на включващото образование:

1. Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование.
2. Извеждане правата и интересите на учениците като приоритет.
3. Равнопоставеност, недопускане на дискриминация и приобщаване на всеки ученик.
4. Съхраняване на етнокултурното многообразие.
5. Насърчаване придобиването на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация.
6. Зачитане и приемане на индивидуалността и уникалността на всеки ученик.
7. Гарантиране подкрепа на личностното развитие.
8. Осигуряване на сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование.

IV. Цели на програмата:

1. Ограничаване отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система чрез провеждане на целенасочена и ефективна училищна политика и координирани действия и мерки.
2. Осигуряване на институционална подкрепяща среда спрямо ученици в риск от отпадане чрез създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.
3. Усъвършенстване работата на педагогическия екип по разработване и изпълнение на училищната програма.

V. Очаквани резултати:

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.

2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

VI. Приоритети:

1. Достъпно, гъвкаво и личностно ориентирано обучение, съобразено с индивидуалните потребности на учениците от рискови групи.
2. Успешна реализация във възрастовата среда.
3. Изграждане на навици, стратегии и модели на учене за справяне с трудностите в ученето.
4. Оказване на подкрепа за личностно израстване и реализация, развиване на умения на ученика за решаване на социални проблеми.
5. Поставяне на ученика в активна позиция по отношение на усвояването на нови знания и практическа приложимост на преподавания материал.
6. Подобряване на връзката с родителската общност.

VII. Индикатори за изпълнение:

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини .
2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.
3. Увеличаване броя на ученици в риск, включени в училищни дейности.
4. Увеличаване на брой родители, на които е оказана институционална подкрепа.

VIII. Финансиране изпълнението на програмата:

- от бюджета на училището;
- целеви средства за осигуряване на учебници на учениците от I – VII клас;
- от Национални програми на МОН;
- проекти.

IX. Мерки и политики за превенция и подкрепа на учениците. Осигуряване на позитивна образователна среда.

Дейности за реализиране на мерките и политиките:	Изпълнител:	Срок:
1. Превенция и подкрепа нас учениците. Осигуряване на позитивна образователна среда		
1.1 Изготвяне на анализ и оценка на досегашната училищна програма за превенция на отпадането и намаляване на отсъствията от училище.	Директор	м. юли 2024
1.2 Приемане на политики и мерки за превенция на отпадането от училище в съответствие с Областната стратегия за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователна система в област Хасково.	Директор Зам.- директор УД	През учебната година
1.3 Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск съгласно ЗПУО и Наредба за приобщаващо образование	Директор	При необходимост през учебната година

1.4 Прилагане на нови подходи в работата с родителите: - индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца; - акцентирание на работата с родители и включването им в подходящи инициативи за приобщаване към училищната общност.	Кл. ръководители Р. Пасева Т. Атанасова	През учебната година
1.5 Мотивиране за учене на учениците чрез използване на иновации в процеса на обучение	Учители в начален и прогимназиален етап	През учебната година
1.6 Посещения по домовете на учениците, допускащи отсъствия по неуважителни причини.	Кл. ръководители	През учебната година
1.7 Включване на учениците в риск от отпадане в училищни дейности за изява на творческия им потенциал: - училищни празници, състезания; - инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание; - за кариерно ориентиране и консултиране; - за превенция на рисковете в живота.	Учители от начален и прогимназиален етап	През учебната година
1.8 Създаване на подкрепяща среда за учениците със СОП и условия за приобщаващо образование: - изготвяне на планове за подкрепа на личностното развитие на учениците в риск; - консултиране и допълнителна работа; - целенасочена подготовка за НВО в IV и VII клас; - недопускане на прояви на агресия и тормоз	Учители от начален и прогимназиален етап	През учебната година
1.9 Повишаване обхвата на учениците, включени в ЦОУД и осигуряване на условия за ефективното ѝ провеждане	Кл. ръководители Учители в ЦОУД	През учебната година
1.10 Провеждане на дейности от ученическият парламент и ученическите класни съвети в подкрепа на ученици в риск от отпадане.	Р. Пасева В. Казакова	През учебната година
2. Институционални дейности		
2.1 Повишаване на уменията на педагогическите специалисти за: - работа с ученици с различни обучителни затруднения; - подобряване взаимодействието между училище и семейство.	Зам.- директор по УД	През учебната година
2.2 Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН.	Директор	До 3-то число на месеца
2.3 Обхват на учениците, подлежащи на задължително училищно обучение до 16-годишна възраст: - отразяване на преместването на учениците;	Зам.-директор УД	През учебната година

- проследяване на преместването на учениците.		
2.4 Контрол по спазване на задълженията на учителите по регистриране на отсъствията на учениците, посещаемостта на учебните часове и извънучебните дейности.	Директор Зам.-директор УД	Ежемесечно
2.5 Контрол по спазване на задълженията на класните ръководители за оформяне и отчитане на отсъствията на учениците.	Зам.-директор УД	Ежемесечно
2.6 Осигуряване на подкрепа на класни ръководители и учители в работата с ученици в риск: - консултации със специалисти и експерти от Д „СП“, МКБППМН, МВР-ДПС и други	Р. Пасева Т. Атанасова	През учебната година
2.7 Извършване на своевременна оценка на риска от отпадане и адекватна реакция спрямо ученици, застрашени от отпадане.	Кл. ръководители	През учебната година
2.8 Уведомяване на институциите за прилагане на законови лостове по отношение на родители, които не осигуряват присъствие на децата си в училище.	Кл. ръководители	При необходимост
2.9 Работа с родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище: - информирание и консултиране на родителите по изпълнение на задълженията за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорности и превенция; - сключване на споразумение между училището и родителите, в което се фиксират ангажиментите на страните по превенция на отпадането.	Кл. ръководители Р. Пасева	При необходимост